

# Het Dogon Vrouwen Initiatief

## Hun kracht, hun leven, hun toekomst, hun initiatief

Deze nieuwsbrief is gemaakt door de groep mensen die in januari een week met Jacqti en Sharona in Mali hebben mogen ervaren wat Dogon Vrouwen Initiatief teweegbrengt.



Fatou, Sharona, Jacqti en Sosselem

## Wij zijn er geweest: ambassadeurs voor het leven

Door Annie de Laat

Foto's, verhalen, we kenden het wel een beetje. Maar nu, met Jacqti en het plaatselijke team op bezoek bij de vrouwengroepen, maken we mee hoe het echt is: hoe ver, heet, droog, hoe schitterend het landschap, hoe arm door westerse ogen. En hoe indrukwekkend: de ontvangsten met muziek en dans, de kleuren, de kracht en lach van de vrouwen. Het vermogen om met bijna niets iets te maken. En ook: de kinderen die vragen om bonbons en bics. De lege handen. De leergierigheid. En: de bijzondere werkwijze van Jacqti en het DVI-team: met liefde, respect en heel helder. We zien wat daar ontbreekt en we voelen wat wij in onze wereld van welvaart missen. Nu hebben wij prachtige foto's, verhalen en zitten de vrouwen in ons hart: we vertellen het door en laten het graag zien. **We zijn ambassadeurs voor het leven.**

**FAQ: een gevaarlijke reis?** Veel toeristen blijven uit Mali weg naar aanleiding van berichten over ontvoeringen. Een ramp voor de Malinezen die hun inkomen uit het

toerisme halen. Natuurlijk is op veiligheid gelet, maar voor ons was niet gaan geen optie.

## Sterke vrouwen zorgen voor een sterke economie

*DogonVrouwenInitiatief (DVI) stimuleert vrouwen in Dogon-Mali om de kwaliteit van leven van hun gezinnen te verbeteren. Ze ondersteunt vrouwen bij hun initiatieven en biedt de middelen om die uit te voeren. DVI verstrekt fondsen aan goed georganiseerde vrouwengroepen, die daarmee microkredieten verlenen aan hun leden. De vrouwen gebruiken de microkredieten om gewassen te verbouwen, producten te maken of voor het opzetten van handel. Met hun inkomsten verhogen de vrouwen het gezinsinkomen aanzienlijk. De familie kan hierdoor gezonder eten, medische zorg en onderwijs voor de kinderen betalen en sparen voor mindere tijden. Sterke vrouwen zorgen voor een sterke economie DVI stimuleert de vrouwengroepen zich te ontwikkelen, samen te werken en producten te maken voor de lokale markt. Maar ook om nieuwe gewassen te verbouwen en groentetuinen aan te leggen. Het gaat om duurzame ontwikkeling, daarom ligt de nadruk op de eigen kracht en vaardigheden. De leiders van de groepen krijgen training en begeleiding om hun leiderschap te ontwikkelen. Middelen worden beschikbaar gesteld, maar niet cadeau gegeven.*

## Het team DVI

Wij maken kennis met het plaatselijke team van DVI, Temé, Noé, twee jonge mannen en twee vrouwen, Sosselem en Fatou. Zij zijn net zo bevlogen als Jacqti, werken keihard en zijn cruciaal voor het succes van DVI.

## Bijeenkomsten van de vrouwen

De vrouwengroepen komen regelmatig bij elkaar. De vrouwen bespreken de dingen die voor hen in het dagelijks bestaan belangrijk zijn. Lopende projecten en nieuwe zaken komen op tafel. De bijeenkomsten worden

geleid door de leiders, en een keer per maand door iemand van het team.



*Temé (rechts) met een dorpschef*

Wij maken vijf bijeenkomsten mee in verschillende dorpen. Op elke plaats is de ontvangst een feest. Al van veraf horen we de trommels en het zingen en zien de kleuren van dansende vrouwen en kinderen. In een optocht lopen we naar de plek van de vrouwen. Vrouwen met baby's aan de borst doen hun slippers uit en gaan zitten op de matten. Rustig wordt gesproken, met aandacht geluisterd. Er wordt doorgevraagd op problemen. Temé en Jacqti nodigen de vrouwen uit ervaringen en ideeën te delen. Steeds is het gesprek gericht op wat de vrouwen zelf en samen kunnen. Wat er in de groepen gebeurt verschilt, dat is afhankelijk van waar de vrouwen staan. Alles gebeurt met respect.



*Jacqti vertaalt het gesprek met de vrouwen*

### **Met de vrouwen van Ibi door Anita van Stel**

Zondag 8 januari, weer een fantastische ontvangst, nu door de vrouwengroep van het dorp Ibi. Achter de muziek aan arriveren we op de binnenplaats van een plaatselijk restaurant waar voor iedereen schaduw is. Voor ons zijn er stoelen. Temé vraagt het woord aan de presidente van de groep. Hij

sprekt Dogon en via Fatou en Jacqti komt de vertaling als een drietrapsraket bij ons. Hij legt uit dat de Nederlanders gekomen zijn als vrienden en partners. Dat wij anders zijn dan de toeristen die de weg vinden naar de prachtige Pays Dogon. Wij zullen als familie een blijvende band met de vrouwen krijgen, belooft hij. En dat wij geen cadeaus komen brengen, maar er zijn als gelijkwaardige partners. Het instemmende gemompel van de vrouwen ontroert me. Wat hebben de vrouwen aan projecten opgepakt? De presidente legt uit dat ze samen mest transporteren en meel stampen. De groep is in twee jaar van 104 naar 200 vrouwen gegroeid. Er zijn vijf subgroepen die elk 200.000 cfa beheren. Ze sparen voor een nieuw gezamenlijk project. De mannen thuis vragen soms een verklaring wat ze tijdens de bijeenkomsten doen. Een gezamenlijk project was het dichten van een gat in de weg, waardoor deze beter begaanbaar werd. Nu willen de vrouwen een overdekte plek (hangar) bouwen, waar ze bijeen kunnen komen. Temé zegt dat ze ook per subgroep kunnen gaan vergaderen. Een vrouw vertelt dat 20.000 cfa krediet niet genoeg is om een handeltje in oliebollen op te zetten. Daar zal verder over gesproken worden. De presidente vraagt of er uitstel van terugbetaling van de lening mogelijk is, want door het uitblijven van de regen is de pinda-en gierstoogst (mil) mislukt. Het wordt spannend stil na deze vraag. Temé zegt dat afgesproken is dat de lening binnen de gestelde zes maanden terugbetaald moet worden en dat ze deze afspraak moeten nakomen. Het water in de buurt geeft mogelijkheden, want daarmee kunnen ze tuinen bevoeien en dus andere gewassen verbouwen. Misschien kunnen ze de mannen vragen om te helpen. Of iets anders dan mil eten. Uit de groep vrouwen komt een geruststellend gebrom.

De presidente geeft ons Nederlanders nog wel mee dat familie voor elkaar hoort te zorgen, vooral in tijden van crisis. Op een tafel staan allerlei heerlijke gebakken hapjes klaar met traditioneel gierstbier (konio). Wat is het fijn om bij het afscheid veel handen te schudden en in elkaars ogen te kijken. Wat een warmte.





### Dogon-Soap

Zeep is een product dat door vrouwen gemaakt kan worden. Zeep zorgt voor meer hygiëne. De grondstoffen zijn in de buurt beschikbaar en de verkoop van zeep levert inkomsten op. Een aantal vrouwen heeft een workshop gedaan om zeep te leren maken met een speciale zeepafel. In Amani heeft de groep een krediet gekregen om met productie te starten. Een zeepafel is door DVI beschikbaar gesteld. Met trots laten de vrouwen van Amani het gebouwtje zien waar de zeep wordt gemaakt en bewaard. Zij hebben zelf de ruimte gebouwd, alleen voor het slot op de deur was de hulp van DVI nodig. De stukjes zeep zijn prachtig. Andere vrouwengroepen willen ook met zeep aan de slag.



*De vrouwen bekijken twee maten oventjes*

### Het geheim van de smid

Het lijkt geen probleem: koken doe je op houtvuur en hout is er altijd wel. Maar: hout kost 2000 cfa per dag, zo'n drie euro, en is daarmee vaak duurder dan de maaltijd zelf. Jacqti heeft een oventje ontworpen wat de helft aan hout bespaart. Dit is driedubbel winst: in tijd, geld en bomen die niet verstookt worden. De oventjes zijn door een lokale smid gemaakt van restijzer, in drie maten omdat er drie soorten pannen zijn. Bij

de bijeenkomsten worden de ovens getoond en krijgen de vrouwen uitleg hoe het werkt en wat de voordelen zijn. Een vrouw heeft de oven op proef gebruikt en vertelt daarover. De veiligheid komt ter sprake: het metaal wordt bloedheet en de kinderen zouden zich branden als ze niet de isolatiebehuizing van leem er omheen bouwen. De vrouwen kijken, luisteren en vragen aandachtig. DVI zal de helft van de aanschafprijs van haar rekening nemen. Niemand koopt ter plekke: de vrouwen nemen de informatie in hun hoofd mee naar huis, wikken, wegen, overleggen en zullen later een besluit nemen.



*De oventjes*

Oventjes? Waarom geen zonne-energie, vragen wij Jacqti. Haar antwoord is simpel: zonne-energie is nu nog een brug te ver. Afgezien van ingewikkelde technische aspecten is het zo dat het Dogon volk leeft volgens eeuwenoude patronen. Duurzame ontwikkeling gaat stap voor stap.

### Dogon uitjes

Langs het riviertje tussen de rotsen liggen dorpen en is een heldere strook groen te zien. Daar zijn groentetuinen en worden uitjes verbouwd. Voor de consumptie en voor de verkoop (als er genoeg is). Elke morgen en avond worden de velden met emmertjes water begoten. Gieters zouden een uitkomst zijn, denken wij. De rivier stroomt nu nog. Vroeger maakte het niet zoveel uit of je in het midden of meer naar het eind van de rivier woonde. Maar nu is dat anders: vorig jaar heeft een dorp in het midden een waterpomp gekregen, waarmee veel water weggepompt wordt. Fijn voor dat dorp, maar jammer voor de dorpen die erna water moeten putten: het water is nu veel eerder op. Terug naar de uitjes: om uitjes te krijgen moet je uitjes poten. Hiervoor is voorraad nodig. Tijdens de bijeenkomsten

gaat het over de droogte en de gevolgen voor de komende oogst. Maar ook over de komende voedselschaarste: dat het goed is na te denken over alternatieven. En dat het raadzaam is niet alles op te eten, maar het goede zaaigoed te bewaren.



### **Toewerken naar banken en de vrouwenkliniek**

De vrouwen betalen rente over hun krediet. Deze rente wordt in een pot gestort, waarmee ze samen projecten kunnen realiseren. Dat heeft nu al geresulteerd tot tien projecten. Jacqti schrijft in het verslag van haar laatste bezoek (januari jl.): *Bij de groepen die al projecten hebben gerealiseerd en die nu geen nieuw project weten, blijft de rente in de spaarpot, zodat ze kunnen sparen voor een groter project voor het dorp. Het is belangrijk dat de vrouwen hierin groter gaan denken. Als ze het principe begrijpen kunnen ze grotere projecten aan en gaan denken op wat langer termijn. Wij denken dan aan putten en pompen voor het dorp, pompen voor het bevoeien van de groentetuinen, graanmolens etc. Het geld van de rente zit bij ons in de twee kluizen die geplaatst zijn in Sangha en Koundou. Dit is het begin van het toewerken naar twee banken. Elke vrouwengroep heeft een spaarbankboekje waarin staat hoeveel geld wij voor ze bewaren. Als ze geld nodig hebben voor een project, komen ze dat halen. Zo hebben we goed inzicht in hun uitgaven voor hun projecten. Intussen kunnen wij het geld gebruiken voor het vergroten van het microkredietenfonds.*

In Koundou is een prachtige vrouwenkliniek gebouwd, die wij met de groep ook bezoeken. Na een moeizame start – vrouwen bevallen van oudsher middenin huis – vinden de meeste zwangere vrouwen uit de omgeving nu de weg naar de vrouwenkliniek. Jacqti is blij met het succes:

*“De kasten zijn gereorganiseerd en Djenneba (de vroedvrouw) is over drie weken klaar met haar extra opleiding die door de overheid was opgelegd om een officiële goedkeuring van de overheid te krijgen als vrouwenkliniek. Zij mag dan ook een inentingsprogramma gaan doen. We hebben al een koelkastje. Alleen er zijn problemen met de omvormer zodat de stroomvoorziening nu een probleem is. Dit zullen we op moeten lossen. In de kliniek zijn nu 24 baby's geboren. Dat is een enorm succes. Het vele praten en overleggen met de bevolking en de vrouwen werpt dus echt zijn vruchten af! We gaan in 2012 de kliniek uitbreiden met een zaal waar de vrouwen kunnen uitrusten na de bevalling. Verder wordt er een grotere watertank op het dak geplaatst die gevuld gaat worden met een pomp. Deze watervoorziening gaat ook gebruikt worden om de bijhorende groentetuin te bevoeien.”*



Op [www.dogonvrouweninitiatief.nl](http://www.dogonvrouweninitiatief.nl) vind je het uitgebreide verslag van Jacqti en daarnaast informatie over werkwijze, initiatieven en projecten.

### **Terug in Nederland**

We hebben het gezien en meegemaakt, en zijn weer thuis. Ieder van ons is onder de indruk van de reis en staat helemaal achter de visie en de aanpak van DVI. Het vervolg komt. In elk geval zijn wij te bellen/ mailen voor informatie.

### **Lees hier onze persoonlijke reacties:**

#### **Paulien**

" Ik ben door deze reis diepgaard door de wijze waarop vrouwelijk leiderschap vorm krijgt op een voor mij ongekend pure en krachtige wijze!"



### **Bas**

" Het was een heel bijzondere week, de eerste week in januari. Met een bijzonder gezelschap naar een even zo bijzonder initiatief. Het mooie van het Dogon Vrouwen Initiatief is dat het helemaal klopt en iets wezenlijks bijdraagt. Het klopt omdat het is opgezet vanuit het hart en omdat het met compassie en toch gedisciplineerd vanuit de principes van microfinance wordt uitgevoerd door hele goede en betrokken mensen. Ons reisgezelschap was ook helemaal goed. We waren allemaal onder de indruk, zijn geïnspireerd geraakt en hebben onderling veel plezier gehad. Deze reis ga ik niet vergeten! Dank aan Jacqti en alle anderen."



### **Anita de Wit**

"De Dogonreis heeft mij laten zien dat samenwerking krachtig is en dat we in dat opzicht nog veel van de Dogonvrouwen kunnen leren."

### **Monica**

" De reis naar het Dogongebied en de Dogonvrouwen met de stichting heeft me sterk bewust gemaakt van de kracht van microkredieten en partnerschap met zich ontwikkelende landen. De vrouwen zijn zo in staat om een grotere rol in het gezin en de samenleving te spelen. Het plezier en de power die ze daarbij laten zien, heeft me geraakt. Als westerse vrouwen kunnen we dat van hen leren."

### **Hein**

" Grootste indruk heeft op mij gemaakt dat het Dogon Vrouwen Initiatief zo respectvol en consequent uitsluitend de mogelijkheden en behoeften van de Dogon vrouwen zelf als uitgangspunt van al het doen en laten neemt. Daarbij de verantwoordelijkheid helemaal bij deze Malinese vrouwen en de hen omringende ondersteuningsgroep laat - ze

daarin dus volledig serieus nemen. En in prachtige dialogen kansen voor ontwikkeling laat ontstaan. Jacqti laat niet toe dat wij Westerlingen goedbedoeld gaan 'knutselen' en betweteren. Alleen het volledig aansluiten bij wie zij zijn en wat ze in Mali even van ons willen lenen, telt. Tot in het kleinste detail heb ik dit zo gevoeld en geproefd en vond dat overweldigend."

### **Hanke**

" Wat op mij het meeste indruk heeft gemaakt is de draagkracht van de vrouwen. Wat weten zij de fysiek zware omstandigheden van hun leven met overgave te dragen. En wat ik ook heel bijzonder vond is de manier van samenwerken met het Initiative Femmes de Dogon. Ik heb ervaren wat gelijkwaardige respectvolle samenwerking is. Hoe iedereen daarin zijn eigen stuk en zijn eigen pijn of onvermogen te dragen heeft. Hoe we het niet voor elkaar kunnen oplossen, maar hoe we wel samen een nieuw perspectief kunnen creëren, waarin we van elkaar leren. Dat was voor mij erg waardevol. Te zien hoe Jacqti en Temé de vrouwen onvoorwaardelijk vanuit liefde en vertrouwen steunen, zonder de zaken/verantwoordelijkheden van hen over te nemen. Dat was voor mij persoonlijk weer een enorme inspiratie naar mijn eigen kinderen toe."

### **Anne**

*Mali januari 2012*

*DOGON VROUWEN INITIATIEF*

*Hun kracht, hun leven, hun toekomst,*

*hun initiatief*



*De kwetsbaarheid van een kind  
De kwetsbaarheid van een moeder  
De kwetsbaarheid van het leven  
De kwetsbaarheid van een land  
De trots van de DOGON  
De trots van deze vrouwen  
De kwetsbaarheid, de trots en hun kracht  
De warme omhelzing van een prachtig volk  
Het mogen delen van emoties  
De kracht van Jacfti om dit alles  
met een volle overgave van liefde  
voor Mali, haar volk, haar tradities,  
te willen delen  
en dat ik samen met Roud daar op zo een  
bijzondere manier deel van mocht zijn.  
Sharona, annie, bas, hanke, christine, monic,  
anita, paulien, hein, bas, anita, lisa, reus en  
jacfti  
Deze groep bijzonder lieve betrokken mensen,  
maakte deze reis compleet,  
een bijzonder plekje in mijn hart.*

**Annie** lets anders: 1

Als het water  
diep in de put zit en  
je moet er elke dag voor lopen  
kilometers over stenen en zand  
heet en op blote voeten  
Dan heb je toch 'n ander soort probleem  
dan ik (badolie en doucheschuim en  
shampoo en maskertje en eeltblok en scrub  
en lippenbalsem in de smaken citroen of  
framboos of lets anders

lets anders: 2

Als je niet weet  
wat je morgen eet  
omdat het er niet is  
Dan heb je toch een ander soort probleem  
dan ik (basmati of zilvervlies of geurige  
pandan of droogkokend of papkokend met  
kleine of grote korrel of Surinaamse) of  
lets anders



#### **DVI en Nederland**

In Nederland draagt Dogon Vrouwen Initiatief haar visie op vrouwelijk leiderschap en gelijkwaardig partnerschap uit. Het doel is een community op te bouwen van mensen en organisaties die zich met het werk van DVI verbonden voelen en dit (financieel) ondersteunen. Wil jij ook deel worden van deze community? Stuur een mail naar [ambassadeurs@dogonvrouweninitiatief.nl](mailto:ambassadeurs@dogonvrouweninitiatief.nl)



**Het Dogon Vrouwen Initiatief**

Stichting@dogonvrouweninitiatief.nl  
0252 531206  
Zilverdamweg 310, 2191AS De Zijk  
[www.dogonvrouweninitiatief.nl](http://www.dogonvrouweninitiatief.nl)  
KvK Den Haag 27322438  
bankrek.nr 4609187